

Informacinis laiškas apie ekologini žemes ūki Centrineje bei Rytu Europoje

NR 24

GRUODIS 2009

Avalon

remia ekologiška žemes ūki
ir ilgalaiki ūkio vystymasi
Vidurio ir Rytu Europoje bei
kitose šalyse.

Tel:

+31 (0)515 331955

Faksas :

+31 (0)515 331980

office@avalon.nl

www.avalon.nl

EkoConnect

Tarptautines ekologinio
žemes
ūkio centras Centrineje
bei Rytu Europoje

Telefonas : +49 (0) 351-
20 66 172

Faksas : +49 (0) 351-20
66 174

info@ekoconnect.org

www.ekoconnect.org

Gerbiami skaitytojai,

2009-tieji musu atmintyje be abejones išliks, kaip svarbus Europos ekologinio žemes ūkio judėjimo žingsnis i prieki, kuris galingai ir teigimai itakoja tolimesni jo vystyma. Šiu metu sausio menesi isigaliojo naujoji ES nuoroda apie ekologinio žemes ūkio produkcija ir jos paženklinima. Ekologiniu vandens kulturu bei dumbliu auginimo nuoroda isigaliojo rugpjucio menesi. Be to 2009-aisiais buvo padaryta keletas svarbiu sprendimu nuo GMO laisvosios Europos link. Kai Austrija bei Vengrija sustabde genetiškai modifikuotu augalu auginima, joms paseke Luksemburgas bei Vokietija, uždraudamos genetiškai modifikuotus kukuruzus. Lenkija ruošiasi išleisti istatyma, kuris žemdirbiam duotu pasirinkimo laisve kuriant bei reguliuojant nuo GMO laisvus plotus.

Iš kitos puses ši teigiama paveiksla temdo dabartines žemes ūkio gaminiu kainos. Po to, kai 2008-uju viduryje kainos pakilo ypatingai aukštai, dabar jos krito taip žemai, jog daugelis žemdirbiu susirupino del savo pragyvenimo. Todel priimkime ši išbandyma, kurdami palankias salygas, pagal kurias išgyventu abejos puses ir tikekimes, jog 2010-ieji atneš problemu sprendima.

„EkoConnect“ bendruomene bei „Avalon“ fondas linki Jums laimingu šventu Kaledu bei geros 2009-uju pabaigos ir sekmingos pradžios 2010-aisiais.

Linkime Jums malonaus bei infomatyvaus sakitymo.

Irena Fašalek & Dagmar Diener & Linda Huisman

Turinys:

1. **Bulgarija: Projektas “ Naujasis Tracianu auksas”**
2. **Vengrija: Iki 2014-uju jokios ekologinio ūkio pradininku paramo**
3. **Vidutine ekologine imone Slovakijoje valdo beveik 400 ha plota**
4. **Europos tyrimas parode didesne ekologiniu maisto produktu verte**
5. **Kilme žinoma: nuo gamintojo iki vartotojo**
6. **Ekologinis ukininkavimas gali padeti apsaugoti klimata**
7. **Grudu sandelius saugoti nuo grybu bei kenkeju**
8. **Avalono (Avalon) konferencija**
9. **Rumunijos ekologinis forumas pranoko visus lukescius**
10. **Pakvietimas: Penktasis ekologines prekybos forumas Varšuvoje - registruotis galima nuo dabar**
11. **Renginiai**

1. Bulgarija: Projektas “ Naujasis Tracianu auksas”

Bulgarijoje, Rytu Rodopas yra vienas iš nedaugelio Europos regionu, kur dar galima megautis nepaliesta gamta. Regiono gyventojai yra draugiški, svetingi ir žinomi dėl savo skanios vietinės virtuvės. Kraštas nera turtingas, todėl ji paliko daug vietos gyventoju. Pavyzdžiui, Didžioji pieva, tai galviju auginimo tradicijos rezultatas, ji dabar yra ties išnykimo riba. Bioivairovei tai butu didelis praradimas, todėl skurdo sumažinimui, biologines ivairoves išsaugojimui ir bendrojo gerio skatinimui “Avalon” ir “Arka” fondas emesi šio projekto.

Rytu Rodopas turtingas daugeliu atžvilgiu, tai švelnus šlaitai, stacios uolos, retai apgyvendintas kalnu peizažas, melynose upes, kuriose vis dar galima rasti aukso. Cia, kur susipina Centrinės Europos ir Viduržemio jūros klimatas, gausu ivairios floros ir faunos: 1400 augalu, 27 reptiliju, 59 skirtingu žinduoliu, 278 paukšciu rušiu ir neitiktinas skaicius plešriuju paukšciu, net 37 rušys.

Vietos valdžios institucijos, ukininkai, suinteresuoti užsienieciai svarsto kaip galima butu sumažinti šio regiono skurda ir siekti geroves atgaivinimo. Žalioji pletros programa apima tris elementus: gyvunijos atkurimo, ekologines žemdirbystes ir ekoturizmo. Kai gamtos turtai bus naudojami racionaliai ir ekonomiškai, apgailėtina Rodopo regiono padetis ims gerėti.

Vladislovas Popovas, “Avalono” vadovas iš Plovdivo žemes ukio universiteto, ekologine žemdirbyste vertina kaip protinga alternatyva kaimo gyventojams. Ekologinis žemes ukis puikiu budu papildytu gamtos apsauga ir eko turizma, nepadarytu žalos biologinei ivairovei ir padidintu ukininku ir namu ukio pajamas. Kadangi ekologišku produktu rinka auga, ukininkai gaus pagalba ekologinio ukininkavimo pletojimui ir savo produktu pardavimui.

Nico van der Werfas iš “Avalono” Olandijoje mano, kad svarbus šio projekto aspektai yra dykynes atkurimas, ekologinis žemes ukis ir eko turizmas.

Todel Bulgarijoje “Avalonas” suorganizavo visa eile renginiu, vieno ju dalis buvo ekskursija i Rodopa. Apie šia kelione tinklapyje www.avalon.nl pasakoja danu žurnalistas Maindertas Bruveris.

* * * * *

2. Vengrija: Iki 2014-uju jokios ekologinio ukio pradininku paramo

Trumpalaike padidinta prama pagal nauja vystymo projekta

Tarp 1997-uju bei 2004-uju ekologiniu imonių skaicius Vengrijoje padidejo penkis kartus. Veliau ivyko populiarumo lužis ir imonių skaicius net sumažejo. Ekspertu nuomone priežastis tam yra per silpna vidine paklausa ekologiniams gaminiams bei nepakankama valstybine parama. Nors dabar ir egzistuoja nauja paramos programa, taciau ir cia valstybe žemdirbiams ivele kluciu.

Tuo tarpu, kai daugumoje ES šaliu ekologinio žemes ukio plotai staigiai didejo, pastaruju penkeriu metu begyje Vengrijoje nebuvo žemes ukio keitimo euforijos. Nuo 2004-uju iki 2008-uju ekologiniu imonių skaicius sumažejo net 15 %, o ekologines dirvos plotas 8 % iki 122.817 ha (žiur. lentele nr. 1). Tarp 1997-uju ir 2004-uju vyravo dar kitokia situacija: ekologiniu imonių skaicius padidejo penkis kartus nuo 281 iki 1.453, o ekologiškai dirbamos žemes plotai net dešimteriopai iki 133.009 ha. Tai sudaro 2,3 % viso Vengrijoje dirbamo žemes ploto. Rinkos žinovai nurodo dvi regresijos priežastis: 1. platinimo struktūros trukumas vidineje rinkoje, bei 2. nepakankama ekologinio ukio žemdirbiu parama, kai 2004-aisiais buvo ivesta valstybine žemes ukio vystymo programa. Ši programa, tai faktine ekologinio žemes ukio stagnacijos priežastis: tarp 2004-uju ir liepos 2009-uju, žemdirbiai negalejo rašyti nauju pašalpos pareiškimu. Tuo tarpu integruotiems gaminiams pašalpos dažnai buvo aukštesnes nei ekologiniams paseliam (žiur. lentele nr. 2). Tai pridurtinai ateme nora keisti imones veikla i ekologine.

Nors dauguma ekologiniu imonių ir toliau driba eksportui, apdirbeju skaicius tarp 2003-uju ir 2008-uju padidejo nuo 217 iki 436. Tai rodo, jog vis daugiau imonininku susidomeje ir toliau vystyti vidini ekologini versla. Taciau šiuo metu daugiau nei 80% ekologiniu gaminiu, dažniausiai žaliavu, eksportuojami i Vakarų rinka. Pagrindiniai importuotojai tai, Vokietija, Austrija bei Šveicarija. Didžiaja eksporto dali sudaro grūdai, aliejiniai paseliai bei šiek tiek daržoves ir vaisiai. Tuo tarpu kai apdirbti gaminiai vel importuojami i Vengrija.

2009-iems iki 2014-uju Vengrija ivede nauja žemes ukio vystymo programa. Pasak vengru kontroles punktu, programos itakojami jau šiais metais ekologinio žemes ukio plotai vel padidejo. Taciau ir cia valstybe žemdirbiams ivede nesuprantamu kluciu: žemdirbiai privalejo iki 2009-uju liepos 25 dienos

ateinantiems penkiems metams pateikti pašalpos pareiškimus. Dabar tokiu pareiškimu iki programos pabaigos, 2014-ųjų rugpjūčio 31 dienos, nebeįmanoma pateikti. Tai reiškia, jog žemdirbiams, kurie ateinantių penkerių metų begyje apsisprendę pakeisti savo imones veiklą ekologine, neįmanoma bus gauti valstybines ekologinio žemės ūkio paramos.

Lentelė 1: Ekologinio žemės ploto bei imonių vystymas Vengrijoje

Metai	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009*
Ekologinis žemės plotas (ha)	116.535	133.009	128.575	122.765	122.270	122.817	138.800
Ekologines imones	1.256	1.453	1.386	1.294	1.259	1.233	1.391

Informacijos šaltinis: „Biokontroll Hungária, Hungária Ūko Garancia Kft“, * „EkoConnect“ bendruomenės įvertinimas

Lentelė 2: Išmoka ekologiniam žemės ūkiui Vengrijoje

	Pašalpos 2004 – 2009 (EUR/ha)			Pašalpos 2009 – 2014 (EUR/ha)		
	Integruota gamyba	Imones, keičiančios veiklą ekologine	Atestuotos imones	Integruota gamyba	Imones, keičiančios veiklą ekologine	Atestuotos imones
Dirvožemis	224	192	145	155	212	153
Daržovės	113	349	220	171	359	203
Ilgamečiai	420	435	322	341-625	757-900	365-631

Informacijos šaltinis: Vengrijos žemės ūkio bei vystymo ministerija (FVM) 2009

Autoriai: Irena Fašalek, „EkoConnect“ bendruomenė & Stefan Simon, žemės ūkio žurnalistas

* * * * *

3. Vidutinė ekologinė imonė Slovakijoje valdo beveik 400 ha plotą

Ekologiškai ukininkaujamos imonės Slovakijoje vidutiniškai didesnės nei kitose ES šalyse. 7,02 % žemės ūkio paskirties žemės ploto apdirbama pagal ekologinius standartus, o vidutinis imonės dydis 2008 metais sudarė 391 ha. Pagrindinis Slovakijos ekologinio ūkio produktas tradiciškai yra grūdai, kurie dažniausiai paciaime ukyje naudojami gyvulių pašarams.

2008 m. pabaigoje Slovakijos agrarinės ekonomikos centrinis kontrolės ir testavimo institutas (CCTIA) užregistravo 349 ekologinio ūkio imones ir 136.668 ha bendro jų apdirbimo ploto. Jei 2001 metais vidutinis imonės dydis dar sudarė 746 ha, tai iki 2008 m. jis sumažėjo iki 391 ha vienai imonei. To pasekme vis didėjantis šeimos imonių, perimančių ekologinio ukininkavimo būdą, skaičius. Nepaisant to, didžiausia ekologinio ūkio bendrove valdo 3034 ha (2199 ha dirbamos žemės), iš viso 8 imonės didesnės nei 1500 ha.

Ekologiškai apdirbamas plotas pasiskirsto maždaug į 70 % daugiamečių ganyklas, apie 30 % dirvos, mažiau nei 1% vaisių ir tik 0,1 % vynuogynų. Ekologiniai ūkiai paplitę po visą Slovakiją, tačiau daugiausia jų yra rytinėje šalies dalyje.

Pagrindinis Slovakijos ekologinio ūkio produktas tradiciškai yra grūdai. Vaisių sodinimas dėl didesnių kaštų nelabai išsivystė. Obuoliai, slyvos ir vyšnios dažniausiai perdirbamos į džiovintus vaisius. Surenkamos gamtos gerybės dažniausiai eksportuojamos. Daugiau nei 75 % žaliavų perdirbama vietoje ir pašarus, kadangi 68 % ekologiškai dirbančių ukininkų užsiima ir gyvulininkyste. Ukininkai likusiu neapdirbtu prekių dali paprastai parduoda savo šalyje, bet taip pat dalis patenka ir į kitas ES valstybes nares bei į Šveicariją.

Apie 50 % ekologinių produktų pateikiami rinkoje kaip tradicinės prekės, pvz. ekologiškai auginami gyvuliai/ekologiška mėsa parduodama kaip įprasta mėsa. Taip pat ir ekologiškas pienas tiekiamas įprastos paskirties pieninems arba parduodama kaip ekologiškai švari pieno žaliava dviems ekologines paskirties pieninems Čekijoje. Paskutiniiais dvejais metais viena didžiausių Slovakijos pieninių pradedo perdirbti ir ekologišką pieną. Pirkejai gali parduotuvėse išsigyti ekologiško pieno, jogurtu ir balto surio. Mėsos perdirbimas neišsivystęs, truksta nedideliu skerdyklu.

Ekologiškų maisto produktų perdirbimas vystosi palyginti lėtai. Jis nesivysto lygiagrečiai su vis augančiais ekologinio ūkio plotais. Vietiniai ekologiški produktai parduodami pagrįdai mažose

specializuotose ekologiško maisto prekiu parduotuvėse. Atrodo, kad nedideliems gamintojams neimanoma savo produktus pateikti parduotuviu tinklams. Ir vis dėl to didesni ekologišku produktų gamintojai tiekia savo prekes, kaip pvz. gydomųjų žolelių arbata, miltus, makaronus, tofu, karvės pienu, pieno produktus vietinėms specializuotoms maisto prekiu parduotuvėms, parduotuviu tinklams ir užsieni. Vieno didžiausių ekologiško vyno gamintojo ekologiškas vynas tiekiamas į rinktines šalies parduotuves. Visa ekologiška ledų, riestainių bei šparagų produkcija realizuojama užsienio rinkoje, Vokietijoje, Austrijoje ir Olandijoje.

Šaltinis: Juliana Šloserova (Juliana Schlosserová), Slovakijos agrarinės ekonomikos centrinis kontrolės ir testavimo institutas

* * * * *

4. Europos tyrimas parodė didesnę ekologinių maisto produktų vertę

Del kitų gamybos būdų ir nenaudojamos agrochemijos ekologiniai produktai gali turėti teigiama poveikį žmogaus sveikatai. Ekologiniuose maisto produktuose yra didesnis polinesocijų riebalų rūgščių, vitaminų, karotinoidų ir antioksidantų kiekis.

Iki šiol didžiausias ES finansuojamas ekologinio ūkininkavimo projektas patvirtino, jog ekologiniai maisto produktai gali turėti teigiama poveikį žmogaus sveikatai ir pateisinti vartotojų lūkesčius, kadangi jie yra sauges ir aukštos kokybės. Dvi pagrindinės išvados teigia, kad lyginant su įprastiniu būdu pagamintais maisto produktais, ekologiniai maisto produktai turi didesni kiekiai fiziologiškai reikalingu medžiagu, tokiu kaip antioksidantai ir vitaminai. Be to, daugelyje vaisių ir piene buvo mažesnis mikotoksinų, pesticidų ir glikoalkaloidų kiekis, visa tai pasiekta ekologiniu dirvožemio derlingumo valdymo metodu deka. Atsisakius sintetinių - cheminių trąšų ir pesticidų pagerejo daugelio derlių kokybe, sustiprejo augalų imuninė sistema bei padidejo vertingų maisto medžiagų kiekis.

Penkerius metus, daugiau nei 30 Europos partnerių dirbo prie projekto „Kokybės ir saugos gerinimas, bei Europos ekologinių išlaidų sumažinimas tiekimo grandinėje“ (QLIF). Mokslininkai atkreipė dėmesį, koks ryšys yra tarp ekologinių maisto produktų kokybės, saugos ir sanaudų efektyvumo bei sveikos aplinkos. Ju eksperimentai parodė, kad palyginti su tradiciniais ūkiais ekologinių ūkių augalų ir gyvūnų produktai yra gerokai aukštesnės kokybės. Kaip apibendrinio akademinis QLIF koordinatorius Dr. Ursas Niggelis, ekologiniai maisto produktai, tokie kaip kopūstai, salotos, pomidorai ir bulvės turi daugiau antrinių augalų junginių. Naudingų maisto medžiagų kiekis buvo daug didesnis ir piene, ypač vasara. Polinesocijų riebalų rūgščių kiekis, pvz. CLA ir omega-3 buvo didesnis 60 %, vitaminų, karotinoidų ir antioksidantų 30-70%. Pagrindinis kokybės veiksnys buvo stambiuju pašaru šėrimo režimas su maža dalimi kukurūzų silosų.

Didesnis polinesocijų rūgščių kiekis yra naudingas žmogaus organizmui, antrines augalų medžiagas, tokias kaip antioksidantai padeda sumažinti širdies ir kraujagyslių ligų bei vėžio riziką.

QLIF tyrimas grindžiamas išsamia mokslinių eksperimentų analize, socialiniais-ekonomineis duomenimis ir sudetingais modeliais. Tyrimo dėmesys skiriamas dabartiniams problemoms ir metodams kaip ateityje pagerinti organinių augalines ir gyvulines kilmės maisto produktų kokybę. Siekiant pagerinti pienu, jo baltymus ir tarpraumeninius riebalus (kurie itakoja kiaulienos sensorinių savybių kokybę) buvo daromi du šėrimo eksperimentai. Be to, mokslininkai sukūrė RASVT (rizikos veiksmų analizės ir svarbiųjų valdymo taškų) protokolus. Gamintojams tai padės užtikrinti aukštus ekologinių produktų kokybės standartus bei maisto saugos reikalavimus, pavyzdžiui, dėl trąšų naudojimo. Kadangi perdirbtų ekologinių produktų paklausa vis labiau didėja, labai svarbu yra išlaikyti produktų autentiškumą ir naturalumą. Be to, pagal QLIF projektą, gamybos standartus siuloma įtraukti į praktinį vadovą.

QLIF tyrimu rezultatai paneigė neseniai paskelbtas Anglijos maisto standartų agentūros (FSA) tyrimu išvadas. Prieštaringas tyrimas nenustatė jokių maistinės vertės skirtumų tarp ekologinio ir tradicinio maisto. Per Berlyne vykusį QLIF išvadų pristatymą Vokietijos gamtos apsaugos generalinis sekretorius Helmutas Riošaisenas labai kritikavo FSA tyrimą. Jis apgailestavo, dėl samoningo tyrimu, irodančiu didesni antrinių augalų junginių kieki ekologiniuose vaisiuose, pašalinimo, taip pat dėl to, kad buvo skiriama nepakankamai dėmesio sunkiųjų metalų ir pesticidų likučių kiekiui, nepasaint to, kad pagal DNR tyrimus yra žinomas neigiamas jo poveikis, ypač vaikams.

Daugiau informacijos rasite apsilanke QLIF tinklapyje www.qlif.org. Ten, taipogi, rasite viešai prieinama duomenų bazę, kurioje yra daugiau kaip 100 publikacijų.

Autoriai: žemės ūkio žurnalistas - Bianka Borovski ir Stefanus Simona

5. Kilme žinoma: nuo gamintojo iki vartotojo

Grupe Vokietijos ukininku pradejo isivirtinti rinkoje su savo firminemis prekemis. Ši grupe parduoda savo sausus produktus didmeniniams prekybininkams ir ekologiško maisto prekiu parduotuvems. Sekmingas ir sektinas planas.

Ekologišku ukiu ukininkai parduoda savo šviežius produktus, tokius, kaip bulves, daržoves, vaisius, kiaušinius ar mesa, dažniausiai regioninems aukštos kokybes maisto prekiu parduotuvems. Dažniausiai perdirbti sausi produktai siulomi ne tiesiogiai iš ukiu, nors dauguma ukininku žaliava kaip grūdus ar mesa patys gamina.

2008 m. vasara abi žemes ukio produktu gamintoju bendrijos „Kornbauern“ ir „Kornkreis“ pradejo nauja strategija. 70 ukininku iš pietvakariu Vokietijos žemiu Badeno-Viurtembergo, Saro krašto ir Reino krašto-Pfalco kartu gamina sausus produktus kaip avižu dribsnius, Emerio makaronus (Emmernudeln - Triticum dicocum), garstycias ir dešros konservus.

Šiu produktu ideja yra „naturaliu maisto produktu pasiula naujame pavidale“. Ant kiekvienos pakuotes pavaizduotas vienas iš ukininku, kurio žaliavos buvo panaudotos. Tokiu budu pirkejai gali susieti žmogu su jo gaminamu produktu. Produktu asortimentas šiuo metu jau apima net 30 rušiu ir vis auga: jau paruošti rinkai ekologiškas aliejus ir uogiene. Visu produktu galiojimo trukme mažiausiai aštuoni menesiai.

Derlius perdirbamas kur nors netoli, pavyzdžiui Marko Komteso (Markus Comtesses) ukio Vadgasene (Wadgassen), 30 km žemyn Saro upe, garstyciu seklos malamos nedideliame „Metlaho vienuolyno garstyciu malunas“ (Mettlacher Abtei Senfmühle) garstyciu malune.

Torstenas Noibaueris (Thorsten Neubauer), gamintoju bendrijos „Kornbauer“ komercinis direktorius, mato dideles produktu vystymo galimybes, nes tiek ekologiniu ukiu ukininkai tiek gamintojai yra labai išradingi. „Kooperacijos deka auga tiekiamu prekiu kiekis, kuris svarbus visiems dalyviams“, sako jis.

Abi gamintoju bendrijos parduoda savo produktus dažniausiai ekologišku maisto prekiu didmeniniams prekybininkams Vokietijos pietryčiuose ir tiesiogiai aukštos kokybes maisto prekiu parduotuvems visoje Vokietijoje. „Kornkreis“ atsakinga už klientu aptarnavima respublikos pietuose ir rytuose, o „Kornbauern“ šiaureje ir vakaruose. Darbuotojai konsultantai lanko parduotuves ir supažindina su siulomais produktais. „Aukštos kokybes maisto prekiu parduotuviu savininkai labai megsta musu produktus. Ypac juos žavi ideja, ant pakuociu spausdintos gamintoju nuotraukos“, sako Eva-Marija Esslinger (Eva-Maria Esslinger) iš „Kornkreis“ bendrijos ir priduria „kai kurie parduotuviu savininkai lauke kaip tik musu produktu“.

Šiuo metu abi gamintoju bendrijos ieško nauju parduotuviu, kad užsitikrintu prekiu pardavima. O iki tol toliau tobulina savo prekiu asortimenta.

Daugiau informacijos rasite www.kornbauern.de, www.kornkreis.name

Autorius: Štefanas Simonas (Stefan Simon), žemes ukio srities žurnalistas

* * * * *

6. Ekologinis ukininkavimas gali padeti apsaugoti klimata

Moksliniai tyrimai rodo, kad ukininkaujant ekologiškai vyksta geresne anglies dvideginio apykaita, nei ukininkaujant iprastu budu. Svarbus privalumas yra visiškai skirtingas dirvos derlingumo reguliavimas: nežymus gamybos priemoniu panaudojimas, dideli pievu ir paseliu plotai, didinantys dirvožemio derlinguma, visa tai didina humuso kieki dirvožemyje ir skatina CO2 sujungima.

Kopenhagoje, klimato kaitos konferencijoje, buvo priešaringai diskutuojama apie pasaulinio atšilimo mažinimo metodus, veiksmus ir strategijas. Žemes ukis laikomas vienu pagrindiniu klimato kaitos sukeleju, kadangi intensyviai ukininkaujant i aplinka išsisikiria daug šiltnamio efekta sukeliianciu duju.

Todel reikia skubiai pereiti prie atsparaus ir aplinka tausojancio žemes ukio. Ar ekologinis žemes ukis pateiks šios problemos sprendimo buda ir pades sumažinti šiltnamio efekta sukeliianciu duju kieki? Kaip parode dauguma tyrimu, iš tiesu, ukininkaujant ekologiškai efektyviau panaudojama energija ir yra geresnis klimato balansas, nei ukininkaujant iprastiniu budu. Svarbus privalumas yra visiškai skirtingas dirvos derlingumo reguliavimas: nenaudojant sintetiniu trašu ir pesticidu sutaupoma daug energijos ir

išvengiama šiltnamio efekta sukeliaciu duju anglies dioksido ir azoto oksido susidarymo. Azoto oksido poveikis klimatui yra 300 kartu stipresnis nei anglies dioksido. Be to, ekologiškai ukininkaujantys žemdirbiai padeda sumažinti šiltnamio efekta sukeliaciu duju koncentracija sudarydami salygas anglies dvideginio kiekio mažinimui, didindami žaliuosius plotus (pašarams ir ganyklos), ankštiniu augalu plotus, kuriu deka dideja humuso kiekis ir derlingumas. Taipogi, ekologiniame ukyje humusu mintanciu augalu dalis, kaip pavyzdžiui kukuruzu, yra žymiai mažesne. Priešingai nei iprastiniame ukyje, kur anglies šaltinis yra humusu mintancios kultūros, sejomaina ir intensyvus kultivavimas.

Pagrindinis šerimas nuosavais pašarais arba pašarais iš gretimų ukiu, taip pat prisideda prie klimato apsaugos, nes mažinama transporto tarša. Priešingai nei ukininkaujant iprastu budu, kuomet importuojami dideli pašaru kiekiai iš užsienio (Vokietijoje tai sudaro apie trečdali). Dar viena blogybe yra ta, kad dėl didejancios sojos pupeliu paklausos, kasmet sunaikinami dideli vertingu atogražu plotai. Visa tai gali sukelti neprogrnuozuojamas pasekmes.

Daugiau nei du trečdaliai žemes ukio šiltnamio efekta sukeliaciu duju emisijos yra dėl gyvulininkystes produktu gamybos, labiausiai dėl pašaru gamybos. Ekologine žemdirbyste gamina mažiau teršalu, kadangi ekologiniuose ukiuose laikant mažiau gyvuliu viename hektare sumažėja tiesiogiai išmetamo metano kiekis. Šias dujas gamina atrajotoju virškinamasis traktas ir klimatui jos yra maždaug 23 kartus kenksmingesnes nei CO₂. Be to, ekologiškai auginamos karves ilgiau gyvena ir gamina daugiau pieno, vadinasi, auginant ir mažesni karviu skaičiu, produkcijos kiekis nesumažes.

Apibendrinant galima teigti, kad ekologinio ukininkavimo nauda paaiškeja emisija paskaiciavus ne pagal ploto vieneta, bet pagal gautos produkcijos kilograma arba litra. Išmetamo anglies dvideginio tyrimai rodo, kad nepaisant to, jog buvo maži skirtumai, visgi, ekologiniai produktai yra geresnes kokybes.

Klimato kaita yra didelis iššukis ekologinei žemdirbyste. Nors klimatui nekenksmingas maisto produktu gaminimo budas jau yra, taciau ji galima dar gerinti, todėl ekologinio žemes ukio potencialo tobulinimas ir aplinkos apsauga yra vienas pagrindiniu uždaviniu. Taip pat svarbus aspektas yra sveiku ir gyvybingu augalu bei gyvunu veisimo gerinimas. O kad šiame procese butu apsaugoti žemdirbiai, butini tolimesni tyrimai. Kitos priemones galetu buti negilus arimas arba visiškias jo atsisakymas, taip pat mažai teršalu naudojancios technikos panaudojimas. Ekologiškai ir paprastai ukininkaujantys ukininkai turetu atsisakyti pelketu dirvožemiu, nes ju nusausinimas yra didžiausias šiltnamio efekta sukeliaciu duju šaltinis.

Autoriai: žemes ukio žurnalistai - Bianka Borovski ir Stefanus Simonas

* * * * *

7. Grudu sandelius saugoti nuo grybu bei kenkeju

Teisingas grudu laikymas, tai vienas iš išbandymu, norint išsaugoti aukšta ju kokybe. Džiovinimas, valymas, vesinimas bei vedinimas, tai svarbiausi faktoriai.

Šiltu metu begyje, žemdirbiai susiduria su grudiniu vabzdžiu, (*Sitophilus granarius*, *It. aruodinis straubliukas*) problema. Ypatingai 2009-uju balandžio menesi visos Europos sabdeliuose ju skaičius drastiškai pakilo, nes aukšta oro temperatura teigiamai paveike vabzdžiu dauginimasi.

Ekologiškame žemes ukyje taip pat yra pakankamai budu kovoti su aruodniais kenkekais. Visu pirma grudai turi buti švarus, o paskui ju laikymas pakankamai vesus. Be to ekologinio žemes ukio ukininkai turetu pasinaudoti naturaliais vabzdžiu spastais ir sandeliuose isodinti naudingaji vabzdi (*Lariophagus distinguendus*). Šis vabzdys, tai ekologines kontroles aruodiniu kenkejo naturalus priešas. Profilaktiškai saugojant sandeli reikalingi 40 naudingų vabzdžiu (10,25 eurai) maždaug 100 m² plotui, arba 15 tonu grudams. Tuo paciu naudojant miltu kenkejo naturalu prieša (*Habrobracon hebetor*, 25 gyvunu, apie 15 m² plotui, kainuoja 3,90 eurus), galima apsaugoti miltu sandelius.

Sandeli užpuolus kenkejams reikia ji visiškai ištuštinti ir grudus sumalti specialiame prietaise, kuris sunaikina vabzdžius aukšto slegio pagalba. Tušti sandeliai turetu buti išvalomi naturaliais mineraliniais milteliais („Silico Sec“), kurie papildomai naikina kenkejus. Tam ju prirreiktu apie 20 mg (8 eurai/kg), vienam kvadratiniam metrui. „Silico Sec“ miltelius galima apsaugojimui ir tiesiogiai pilti ant grudu (2 kg/t), taciau tuomet ju kepinius nebegalima parduoti. Leistinas tokiu grudu naudojimas tik pašarams! Ekologiniame žemes ukyje leistini abu, aukšto slegio naikinimo bei mineraliniu milteliu „Silico Sec“ naudojimo budai. Kadangi nuorodu pritaikymas kiekvienoje ES šaliu skiriasi, prieš naudojant viena ar abu budus svarbu pasitarti su kontroles punktu.

Kalbant apie grūdų kokybę, organizacijų specialistai bei ekologinių malūnų gamybos supirkejai sako, jog ypatingai svarbi yra veikle po derliaus surinkimo, norint išsaugoti aukštą kepinių kokybę. Tikrosios problemos iškyla neteisingai laikant grūdus. „Bohlsener“ malūno miltų pirkejas Ernst Weidenhöfer sako: „Daugiau kokybės trukumu aš matau grūdų sandeliuose, nei ju auginime. Čia daugiausia reiketu padirbeti.“

Žemdirbiams tai reiškia, jog ne tik auginimas, bet butent „sekantis žingsnis“ ypatingai svarbus. Todėl reiketu atsižvelgti į sekancius specialistų patarimus:

- **Sausai kulti ir derliu gerai išvedinti:**

Geriausia likusia dregmė kulti 14 procentu (avižas ir kviečių ruši (*triticum spelta*) 13 procentu). Jeigu tai neimanoma, reikia papildomai išdžiovinti. Svarbu atkreipti dėmesį: jeigu 16 procentu likusios dregmės iškulta, tuomet beveik neimanoma 14 procentu pasiekti vien tik grūdus sausai laikant sandeliuose! Tam reikalingi specialūs sausavimo prietaisai.

Jeigu grūdai per dregni, tuomet sandeliuose atsiranda pelėsiai. Ypatingai jiems palankūs plokščiai laikomi grūdai, neturintys vėdinimo sąlygų. Jeigu derlius negali džioti pats, išdžiovinkite jį specialiuose džiovintuvuose. Likus net tik 15 procentu dregmės, rizikuojamas pelėsio atsiradimas.

- **Švariai nuimti derliu bei aspiruoti:**

Švariai kulant, vėliau lengviau vedinti grūdus. Papildomai grūdus reikia atskirti nuo kitų mažų dalelių bei piktžolių seklu. Tuomet jie gatavi vėdinimui. Jeigu grūduose per daug mažų dalelių, užsikimša mažos poros ir tuomet oras negali patekti tarp seklu.

- **Atvesinti sandelius:**

Aruodinis straubliukas mėgsta aukštą oro temperatūrą ir dregmę. Žemesneje nei 7°C temperatūroje jis ir kiti kenkejai užmiega žiemai. Pasinaudokite šia informacija ir atvesinkite gaminius, nes sandeliuose visuomet yra bent keli vabzdžiai. Tačiau jie nekenksmingi, jeigu oras šaltas. Patarimas iš praktikos: pasinaudokite šaltu žiemos oru vėdinant grūdų sandelius!

- **Laiku surinkti:**

Jeigu pamiršus patarimus neimanoma įgyvendinti 100 %, tuomet reikia vėliausiai iki spalio mėnesio grūdus iš savo sandelio perkelti į specialų. Tuomet galimybė, jog grūdų kokybę pakils ateinaciais metais, nei juos laikant pusiau profesionaliame sandėlyje, daug didesne.

Norint tureti grūdų pirkejų, kurie nereikštų pretenzijų, svrabu, jog grūdai būtų švarūs. Atkreipkite dėmesį į tai, jog sandeliuose nebutu nei pelėsio, nei vabzdžių. Katems įėjimas į sandelį uždraustas!

Tolimesnė informacija rasite:

Krašto bendrijos „Naturkost Naturwaren Herstellung und Handel“ puslapyje:

http://www.n-bnn.de/html/img/pool/Leitfaden_Sch_dlingsbek_mpfung.pdf

„Silico Sec“ „BIOFA AG“ firmoje, adresu Rudolf-Diesel gatvė 2, 72525 Münsingen miestas, Vokietija
Tel.: +49 (0) 7381 / 93 54 14, contact@biofa-profi.de

Užsakymai priimami: (*Lariophagus distinguendus* arba *Habrobracon hebetor*) adresu internete: www.biologische-beratung.de

Autorius: Stefan Simon, žemės ūkio žurnalistas

* * * * *

8. Avalono (Avalon) konferencija

Rugsejo ir spalio mėnesiais Avalonas suorganizavo keletą renginių Bulgarijoje. Pagrindinis tikslas buvo užmegsti naujus ryšius bei pasikeisti žiniomis ir patirtimi apie ekologišką ūkį. Renginiai prasidėjo Avalono tinklapio susitikimais, po kurių įvyko konferencija apie klimato pasikeitimus. 120 dalyvių iš Vidurio ir Rytų Europos, iš Balkano, Kaukazo bei Centrinės Azijos dalyvavo šioje konferencijoje bei po to vykusiame konferencijoje apie biologinę įvairovę. Nedidele dalyvių grupe dalyvavo ekskursijoje į Rodopena (Rhodopen). (apie tai skaitykite šiame žiniaraštyje straipsni pavadinimu „The New Thracian Gold“).

Paskaitas apie naujus atradimus svarbiausiomis aplinkosaugos temomis ekologiško ūkio srityse skaite referentai iš viso pasaulio: profesorius Ratanas Lalis (Rattan Lal) iš JAV kalbėjo apie žemės anglies

sekvestravima, o Dr. Markas Redmanas (Dr. Mark Redman) iš Jungtines Karalystes apie biologine ivairove transformacinese šalyse. Avalono direktoriai Martienas Lankesteris (Martien Lankester) ir Nikas van der Verfas (Nico van der Werf) džiaugesi dideliu atgarsiu. Buvo užmegstos naujos pažintys, o tinklapi nariai turejo galimybe sustiprinti tarpusavio santykius ir pagilinti savo žinias.

Visus referentu pranešimus bei daugiau informacijos apie programa rasite konferencijos internetineje svetaineje www.avalon-conference.org

* * * * *

9. Rumunijos ekologinis forumas pranoko visus lukescius

Bukarešte vyravo gera atmosfera tarp prekybos ekologiškais produktais forumo dalyviu

„Daug nauju ideju ir kontaktu“ ir „mes turime ši ivyki kitais metais pakartoti“ buvo pagrindines Rumunijos ekologinio forumo dalyviu išvados. Forumas – tai tarptautine komferencija apie ekologišku gaminiu pateikima i rinka, kuri vyko 2009 m. spalio 22 ir 23 d. parodu rumuose „Romexo“ Bukarešte. Virš 160 dalyviu, tarp kuriu buvo ir žemdirbiai, ir gamintojai, ir prekybininkai ir organizaciju bei instituciju atstovai, dalyvavo šioje konferencijoje, kurios pagrindine tema buvo skirta ekologines vidaus rinkos pletojimui bei ekologiškoms eksporto galimybems Rumunijoje.

„Dalyviu skaicius pranoko musu lukescius“, sake Bernardas Jansenas (Bernhard Jansen), EkoConnect - ne pelno organizacijos tarptautinis ekologiško žemes apdirbimo Vidurio ir Rytu Europoje centras, vienos iš keturiu instituciju, kurios organizavo foruma, generalinis tarybos direktorius. „Be to vyravo nuostabi nuotaika tarp prekybininku ekologiškais produktais, o naujos imones susidomejo ekologine rinka“, pridure jis.

Ypatingas demesys buvo skirtas ekologines mažmenines prekybos Vakarų Europoje perspektyvu pristatymui, Rumunijos ekologines rinkos pletrai bei ekologišku maisto produktu eksporto strategijoms. Kulminacinis taškas buvo Kanados fermerio bei alternatyvios Nobelio premijos laureato Persio Šmaizerio (Percy Schmeiser) kalba, kurios metu jis vaizdžiai pristate bloga Kanados fermeriu patirti su genetiškai pakeistais augalais.

Rumunijos ekologini foruma surenge keturi partneriai: Rumunijos susivienijimas Ekologine Rumunija, Rumunijos ekonomikos ministerija, tarptautinis prekybos centras (ITC) ir EkoConnect, žymaus kasmetinio renginio „Organic Marketing Forum“ Varšuvoje organizatore. Organizatorius pareme ir Rumunijos žemes ukiu, miškininkystes ir kaimo pletros ministerija, bei Olandijos fondas Avalonas.

Išsamesne informacija ir nuotraukas rasite www.organicforum.ro

* * * * *

10. Pakvietimas: Penktasis ekologines prekybos forumas Varšuvoje -
registruotis galima nuo dabar

5. Tarptautinis ekologiškų gaminų bei žaliavų apdirbimo bei komercijos posėdis

6 -7. 05. 2010
Varšuva/Lenkija

Kontaktai

su ekologinėmis
įmonėmis bei
organizatoriais iš daugiau

Koneferncija

su aktualia tautinių ir tarptautinių
ekspertų informacija apie prekybą

Ekologiškų gaminų paroda

Praktinės ekskursijos

Praktinės ekskursijos

Organizatorius: EkoConnect e.V.

Tel: +49 (0) 351 456 80 39

E-Mail: monika.swigon@ekoconnect.org

www.ekoconnect.org

www.organic-marketing-forum.org

11. Renginiai

Datos	Renginys	Vieta	Tema	Kontaktas
15.01. - 24.01.2010	Tarptautine žalioji savaitė Berlyne	Berlynas, Vokietija	Didžiausia pasaulyje maitinimosi, žemės ūkio ir daržo muge.	www.gruenewoche.de
03.02. - 05.02.2010	Fruit Logistica	Berlinas, Vokietija	Pasauline šviežių vaisių prekybos muge.	www.fruitlogistica.de
08.02. - 12.02.2010	Nutra Bioorganic	Maskva, Rusija	Pirmoji rusiška speciali ekologinio žemės ūkio muge.	www.bioorganic.ru
17.02. - 20.02.2010	BioFach	Niunbergas, Vokietija	Pasauline ekologiniu gaminiais muge	www.biofach.de
22.02. - 24.02.2010	The Ecofruit Conference	Stuttgart- Hohenheim miestas, Vokietija	14-oji tarptautinė ekologinio vaisių auginimo konferencija	www.ecofruit.net
09.04. - 11.04.2010	Biostyl	Praga, Čekija	Tarptautinė sveiko maisto, ekologijos ir sveiko gyvenimo būdo platinimo muge.	www.biostyl.cz
06.05 - 07.05.2010	5. Organic Marketing Forum	Varšuva, Lenkija	Europietišku ekologišku maisto gaminių bei natūralių produktų prekybos ir žaliavų susitikimo taškas	www.organic-marketing- forum.org
18.05. - 20.05.2010	Food Ingredients Mittel und Osteuropa	Varšuva, Lenkija	Profesionali maisto gaminių sudėties muge.	www.fi-events.com
26.05. - 28.05.2010	Health Life	Maskva, Rusija	Renginys pramonininkams iš ekologinių bei natūralių gaminų gamybos bei paramos srityse.	www.life-expo.ru/eng
27.05. - 29.05.2010	BioFach China	Šanchajus, Kinija	Speciali ekologinė muge Kinijoje yra pirmą kartą skirta prekybininkams.	www.biofach-china.com
17.07. - 18.07.2010	Oekologika	Blaubeuren miestas, Vokietija	Speciali ekologinė vartotojų, sveikatos, maitinimosi, aplinkos apsaugos, švarių energijos šaltinių, aplinkos vadybos ir musu ateities muge.	www.oekologika.com

* * * * *

Avalonas yra tarptautine ne pelno organizacija Olandijoje ir aktyviai remia ekologiška žemes ūki. Avalonas padeda kaimams Vidurio ir Rytu Europos regionuose ir tuo pačiu teikia paramą atstatant ilgalaikę kaimo visuomenę. Tokiu būdu mes padedame gamtai ir aplinkai, remiame socialines sąlygas ir vietinę ekonomiką, visada artimai bendradarbiaujame su vietinėmis organizacijomis, parapijomis, ukininkais, istaigomis ir t.t.

Avalono tinklas

Vienas pagrindinių mūsų tikslų yra informuojant ir diskutuojant apie ekologinį žemes ūkį ir gamtos apsaugą suburti organizacijas, vyriausybes, universitetus ir ekspertus. Žinios, gamybinio pajėgumo parama bei rinka ir vystymasis vaidina svarbų vaidmenį agrarinėms ir aplinkos politikos programoms. Veikla sudaro seminarai, specialistų, pavyzdinių bendrovių apmokymai, institucijų bei projektų parama.

Suburiant visus dalyvius susidaro didžiulis tinklas su daugiau nei 150 veikėju ekologinio žemes ūkio, gamtos apsaugos, biologines įvairoves bei ilgalaikio kaimo vietovės vystymosi srityse. Šis tinklas suvienija žmones, kurie aktyviai dalyvauja Avalono projektuose bei specialistus europiniame ir tarptautiniame lygįje. Avalonas remia šį tinklą komunikacijos priemonėmis ir švietimo irankių vystymu.

Naryste

Norite tapti Avalono tinklo nariu? Užpildykite prašom mūsų svetainėje (www.avalon.nl / Netz) registracijos blanką. Jau esate narys? Tuomet pakvieskite bendradarbius, draugus ar kitus besidomincius tapti tinklo nariais.

EkoConnect yra ne pelno organizacija Vokietijoje, kuri remia informacijos, žinių, patirties mainus ekologinio žemes ūkio srityje. Organizacija tarnauja kaip tinklas žmonėms ir organizacijoms, kurie susiję su ekologiniu sektoriumi Vakarų ir Rytų Europoje, jų susitikimams bei bedrai veiklai.

Pagrindinis siekis yra paremti ilgalaikį ekologinio ūkio vystymąsi Vidurio ir Rytų Europoje, sustiprinti ryšius tarp dalyvių bei skatinti ekologišką maisto produktų dispoziciją. EkoConnect veikia kaip centrinė informacijos būstinė, skatina susitikimų galimybes, patirties pasikeitimą bei kvalifikacijos kelimą, remia privacias bei valstybines istaigas vystant ekologiško ūkio strukturas. EkoConnect remiama specialistų tarybos, kuri jai teikia patarimus tiek turinio atžvilgiu tiek strateginiais klausimais.

Naryste

EkoConnect nariai yra ekspertai ir organizacijos iš visos Europos su ilgamete patirtimi ekologiško ūkio struktūrų realizavime ir ne-ekspertai, kurie domisi ekologines idėjas mokymu ir parama. Jus galite padėti mums mūsų darbe, tapdami „remiančiu nariu“ arba „etatinio nariu“. Prašom užpildyti registracijos blanką mūsų svetainėje (<http://www.ekoconnect.org/membership.html>). Jus jau esate narys? Tuomet pakvieskite bendradarbius, draugus ar kitus besidomincius tapti EkoConnect nariais.